RĪGAS DOMES DEPUTĀTU ĒTIKAS KOMISIJA
Rātslaukums 1, Rīga, LV-1050, tālrunis 67012222, e-pasts: riga@riga.lv

LĒMUMS

Rīgā

30.09.2026. Nr. 3

Par Rīgas domes deputātes Jūlijas Stepaņenko rīcības atbilstību Rīgas domes 2026. gada 10. jūnija iekšējo noteikumu Nr. RD-26-7-nt "Rīgas domes deputātu Ētikas kodekss" (turpmāk – Deputātu ētikas kodekss) 7., 9., 10. un 14. punktam

Par pārkāpumu

Rīgas domes 2026. gada 10. jūnija nolikuma Nr. RD-26-69-no "Rīgas domes deputātu Ētikas komisijas nolikums" 6. punkts paredz Rīgas domes deputātu Ētikas komisija (turpmāk – komisija) tiesības pēc savas iniciatīvas vērtēt deputātu rīcības atbilstību kodeksam.

No plašsaziņas līdzekļos publiskotās informācijas tapis zināms, ka deputāte Jūlija Stepaņenko esot saņēmusi gandrīz pusmiljonu *euro* vērtus dāvinājumus no sava krievijā dzīvojošā tēva Sergeja Fedotova, kura uzņēmums savukārt pilda krievijas valdības militāros pasūtījumus un gadiem ilgi atbalsta krievijas karu Ukrainā, piegādājot prettanku objektus Donbasam. Atbildot uz žurnālistu jautājumiem par tēva nodarbošanos un dāvināto līdzekļu izcelsmi, deputāte norādīja, ka dāvinājumi ir deklarēti un ka šaubu gadījumā iespējams vērsties tiesībsargājošajās iestādēs, bet papildu skaidrojumu nesniedza, sarunu par šo jautājumu noslēdzot ar vārdiem "te mēs liekam punktu" (*sk., piemēram,* *https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/16.09.2026-knab-vertes-informaciju-par-stepanenko-teva-apjomigajiem-naudas-davinajumiem-meitai.a663492*).

Šādi fakti liecina par iespējamu agresorvalsts valdības ietekmi uz Jūlijas Stepaņenko pārstāvēto partiju "Suverēnā vara", kuras priekšsēdētāja viņa turklāt ir. Attiecīgi atteikšanās izskaidrot naudas līdzekļu izcelsmi un arī iespējamo politisko ietekmi ir pamats komisijai pēc savas iniciatīvas vērtēt Jūlijas Stepaņenko rīcības atbilstību Deputātu ētikas kodeksam. Papildus ņemams vērā, ka skaidrojumu deputāte nesniedza arī komisijai.

Par Deputātu ētikas komisijas kompetenci

Deputātu ētikas komisijas kompetencē neietilpst noteikt dāvināto līdzekļu tiesisko izcelsmi, konstatēt noziedzīga nodarījuma, politisko partiju finansēšanas pārkāpuma vai interešu konflikta esību, kā arī vērtēt, vai deputāte ir pakļauta ārējai ietekmei. Šie

jautājumi atbilstoši kompetencei ir pārbaudāmi tiesībsargājošajās un valsts drošības iestādēs.

Tomēr minētajiem apstākļiem ir nozīme arī ētikas kontekstā. Deputātu ētikas komisijas uzdevums ir izvērtēt, vai deputātes publiskā rīcība – atteikšanās sniegt sabiedrībai skaidrojumu par ievērojama apmēra mantisko labumu izcelsmi apstākļos, kas objektīvi rada jautājumus par amatpersonas finansiālo neatkarību un arī iespējamu agresorvalsts ietekmi, – atbilst deputātam saistošajiem godprātības, neatkarības, atbildības, atklātības un sabiedrības uzticēšanās standartiem. Ētikas standarts ir patstāvīgs un plašāks par minimālo likuma prasību, tādēļ ētikas pārkāpuma konstatēšanai nav nepieciešams iepriekš konstatēt noziedzīgu nodarījumu vai cita normatīvā akta pārkāpumu.

Par deputāta īpašo atbildību

Deputāts nav tikai privātpersona. Viņš piedalās publiskās varas īstenošanā, lemj par pašvaldības līdzekļiem un pārstāv iedzīvotājus. Deputāta statuss piešķir viņa rīcībai publisku nozīmi un vienlaikus uzliek paaugstinātu pienākumu rīkoties tā, lai tiktu saglabāta sabiedrības uzticēšanās deputāta neatkarībai, pašvaldībai un publiskajai pārvaldei.

Tādēļ deputātam jārēķinās ar lielāku sabiedrības interesi par apstākļiem, kuri var radīt pamatotas šaubas par viņa finansiālo neatkarību vai iespējamu ārēju ietekmi. Jo būtiskāks ir amatpersonas saņemtais mantiskais labums un jo ciešāka ir tā saikne ar apstākļiem, kas var skart valsts drošības intereses, jo lielāks ir deputāta pienākums sniegt tādu skaidrojumu, kas ļauj sabiedrībai šīs šaubas pārbaudīt un kliedēt.

Par privātās dzīves aizsardzību un sabiedrības tiesībām saņemt skaidrojumu

Deputātu ētikas komisija neapšauba to, ka deputātei nav pienākuma publiski izpaust visas ģimenes dzīves un savstarpējo attiecību detaļas. Deputātu ētikas kodeksa 14. punkts pieļauj neatbildēt uz jautājumiem, kuri skar privāto dzīvi. Tomēr šis izņēmums nav interpretējams tik plaši, ka tas ļautu publiskai amatpersonai atteikties sniegt jebkādu skaidrojumu par ļoti ievērojama mantiska labuma izcelsmi un saņemšanas apstākļiem, ja šī informācija ir būtiska deputāta neatkarības un sabiedrības uzticēšanās izvērtēšanai.

Jautājumi par teju pusmiljonu *euro* vērtu mantisku labumu izcelsmi nav tikai jautājumi par personiskām attiecībām ģimenē. Deputāte var aizsargāt ģimenes dzīves detaļas, vienlaikus sniedzot tādu skaidrojumu, kas, ņemot vērā dāvinātāja saistību ar agresorvalsti un viņa atbalstu krievijas uzsāktajam karam, izslēdz saprātīgas šaubas par deputātes pašas neatkarību. Deputāte nav sniegusi šādu skaidrojumu un nav norādījusi iemeslus, kādēļ pat vispārīgas informācijas izpaušana nesamērīgi aizskartu viņas vai citas personas privāto dzīvi.

Par drošības situācijas nozīmi ētikas vērtējumā

Izvērtējot konkrēto situāciju, nav iespējams abstrahēties no tā, ka dāvinātāja uzņēmums pildījis krievijas valdības militāros pasūtījumus un gadiem ilgi atbalstījis krievijas karu Ukrainā, piegādājot prettanku objektus Donbasam, tādējādi radot tiešu apdraudējumu arī Latvijas nacionālajai drošībai. Lai arī tas automātiski nepierāda ne dāvinājumu prettiesisku izcelsmi, ne deputātes atkarību vai rīcību krievijas interesēs, jo tas jāvērtē tiesībaizsargājošajām iestādēm, vienlaikus nav iespējams ignorēt arī to, ka deputātes pārstāvētā politiskā partija "Suverēnā Vara" vēlēšanu programmā kā mērķus ir definējusi valsts aizsardzības dienesta atcelšanu, valsts aizsardzības finansējuma samazināšanu un atbalsta Ukrainai apturēšanu (*sk. https://dati.cvk.lv/SV2026/kandidatu-saraksti/suverena-vara--apvieniba-jaunlatviesi*).

Tālab minēto apstākļu kopums objektīvi pastiprina sabiedrības leģitīmo interesi par līdzekļu izcelsmi un deputātes neatkarību un attiecīgi deputātes pienākumu sabiedrībai saprotamā veidā atbildēt uz jautājumiem un, ciktāl tas iespējams, kliedēt objektīvi pamatotas šaubas.

Deputātam jāapzinās, ka kategoriska atteikšanās kliedēt šaubas par ievērojamiem mantiskiem labumiem no krievijā dzīvojošas personas, kas turklāt ir saistīts ar krievijas iesāktā kara mašinēriju, var mazināt sabiedrības pārliecību par deputāta neatkarību un uzticību Latvijas valstiskajām interesēm.

Par pieņemto lēmumu

Deputātu ētikas kodeksa 6.5., 6.6. un 6.7. apakšpunkts noteic, ka deputāts ievēro godprātības, neatkarības un atbildības pamatprincipus. 7. punkts noteic, ka deputāts ciena un ievēro Latvijas Republikas Satversmi un citus normatīvos aktus. 9. punkts paredz, ka deputāts pauž atbalstu demokrātiskām vērtībām un valsts suverenitātei un sekmē Latvijas drošību. Saskaņā ar 10. punktu deputāts rīkojas tā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos Latvijas valstij, pašvaldībai un publiskajai pārvaldei. Savukārt 14. punkts noteic, ka deputāts nesniedz nepatiesu, maldinošu vai sagrozītu informāciju un neizvairās no atbildēšanas uz jautājumiem, izņemot jautājumus, kuri skar ierobežotas pieejamības informāciju vai privāto dzīvi.

Fakts, ka dāvinājumi norādīti valsts amatpersonas deklarācijā, apliecina deklarēšanas pienākuma izpildi, taču pats par sevi neatbild uz jautājumiem par līdzekļu sākotnējo izcelsmi, dāvinātāja ekonomiskajām iespējām, amatpersonas faktisko finansiālo neatkarību un iespējamu ārēju, vēl jo vairāk, agresorvalsts ietekmi. Tādēļ norāde, ka "viss ir deklarēts", konkrētajos apstākļos nevar aizstāt saturisku skaidrojumu.

Deputātu ētikas komisija secina, ka deputātes kategoriska atteikšanās sniegt jebkādu skaidrojumu par ievērojamo mantisko labumu izcelsmi, lai gan publiski zināmie apstākļi rada objektīvus un konkrētus jautājumus par viņas finansiālo neatkarību, nav savienojama ar Deputātu ētikas kodeksa 14. punktā noteikto pienākumu neizvairīties no atbildēšanas uz jautājumiem un 10. punktā noteiktajam pienākumam veicināt sabiedrības uzticēšanos. Kodeksa 7. un 9. punkts konkrētajā lietā veido šā vērtējuma

konstitucionālo un valstisko kontekstu. Apstākļos, kad jautājumi ir tieši saistīti ar mantiskiem labumiem no agresorvalstī dzīvojošas personas, no kodeksa 7. un 9. punkta izriet īpaši augsts deputāta atbildības un atklātības standarts. Kategoriska deputātes atteikšanās kliedēt pamatotas šaubas šim standartam neatbilst, turklāt mazina sabiedrības uzticēšanos ne tikai deputātei, bet arī pašvaldībai kā institūcijai.

Tādējādi ir pārkāpts Deputātu ētikas kodeksa 7., 9., 10. un 14. punkts.

Deputātu ētikas komisija nolemj Rīgas domes deputātei Jūlijai Stepaņenko izteikt brīdinājumu.

Komisijas priekšsēdētāja	L. Paegļkalna
Komisijas locekle	A. Logina
Komisijas loceklis	K. Spunde
Komisijas loceklis	M. Šics